

Státní
veterinární
správa

Výroční zpráva
Státní veterinární správy
za rok 2018

Obsah

Slovo ústředního ředitele	3
O Státní veterinární správě	5
Legislativa	6
Veterinární hygiena a ochrana veřejného zdraví	9
Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví	14
Ochrana zvířat před týráním	20
Vztahy s EU a se třetími zeměmi	23
Interní kontrola a audit	31
Hospodaření	36
Projekt Máme rádi zvířata	37

Vážení přátelé,

dokument, který právě začínáte číst, shrnuje tak jako v předchozích letech to nejpodstatnější z aktivit Státní veterinární správy v uplynulém roce.

Rok 2018 byl pro státní veterinární dozor z hlediska výskytu nálezů i dozoru v oblasti hygieny potravin živočišného původu klidnější než extrémně náročný rok 2017. Území ČR se vyhnula vysoce patogenní ptačí chřipka a na ústupu byl africký mor prasat. Veterinární inspektoři nemuseli řešit ani tak rozsáhlé mezinárodní aféry týkající se zdravotně závadných potravin, jako předloni. Přesto celkový počet kontrol v oblasti hygieny potravin meziročně vzrostl. Stále větším společenským tématem se stává životní pohoda zvířat (welfare). Počet obdržovaných podniků v této oblasti loni dále rostl a Státní veterinární správa řešila v řadě regionů několik svým rozsahem či závažností dosud ojedinělých případů týrání zvířat.

Díky souboru důsledně uplatňovaných opatření se podařilo zabránit šíření nákazy v populaci prasat divokých a ochránit chovy domácích prasat před zavlečením afrického moru prasat. Zatímco v roce 2017 bylo pozitivně testováno na africký mor prasat 205 uhynulých či ulovených divočáků, loni počet nakažených prasat divokých klesl jen na 25. Od poloviny března 2019 je ČR opět rozhodnutím Komise oficiálně zemí bez výskytu této nákazy.

V dubnu 2018 se po 20 letech na území České republiky vyskytla pro chovy drůbeže nebezpečná Newcastleská choroba. Díky okamžité likvidaci jediného ohniska v malochovu slepic na Zlínsku se však podařilo zabránit rozšíření nákazy a ochránit tak ostatní chovy. Od července 2018 je již ČR opět podle OIE oficiálně prostá této nákazy.

Veterinární inspektoři v roce 2018 provedli deset mimořádných kontrolních akcí zaměřených na potraviny. Tyto akce se zaměřily například na kojenecké výživy a příkrmy, na dodržování teplot zboží v distribučních centrech a skladech. V souvislosti s rozšiřováním afrického moru prasat v některých evropských zemích probíhal od října 2018 rozsáhlý plošný monitoring zásilek vepřového masa a zvěřiny ze zahraničí.

V průběhu celého roku 2018 řešili veterinární inspektoři řadu velmi závažných případů týrání zvířat. Nejrozsáhlejší kauzou bylo bezesporu odebrání více než dvou stovek zubožených psů v rodinném domě v Kamenici nad Lipou na Vysočině. Z hlediska počtu zvířat chovaných na jednom místě ve zcela nevhodných podmínkách se jednalo o nejrozsáhlejší případ na území ČR v historii. Další rozsáhlé případy, při nichž byly ihned najednou odebrány desítky zvířat, řešili veterinární inspektoři také například na Plzeňsku či v Pardubickém kraji. Několik závažných kauz se týkalo také chovů hospodářských zvířat.

Zásadní roli hraje veterinární dozor na jatkách, kdy je před porážkou i po porážce povinně veterinárními lékaři prohlédnut každý poražený kus. V loňském roce počet poražených zvířat dosáhl téměř 124 milionů kusů.

Neméně důležitá je úloha veterinárního dozoru při odbavování zásilek živých zvířat a živočišných produktů při vývozu. Za loňský rok úřední veterinární lékaři vydali a potvrdili po provedené veterinární kontrole takřka 10 000 zásilek živých zvířat a živočišných produktů do třetích zemí. Zástupci SVS ve věci usnadňování vývozu živočišné produkce z ČR do třetích zemí vedou řadu dlouhodobých jednání se zahraničními partnery. I díky tomu se daří českým exportérům navyšovat vývoz živočišných produktů do třetích zemí. Loni jich vyvezli 103 000 tun, meziročně o čtvrtinu více.

V rámci druhého ročníku vzdělávacího projektu „Máme rádi zvířata“ navštívili v průběhu loňského podzimu veterinární inspektoři 302 mateřských školek ve všech krajích České republiky. V nich během 320 uskutečněných přednášek předali odlehčenou a věku posluchačů přizpůsobenou formou informace o zásadách zodpovědné péče o zvířata více než 7 600 předškoláků. To bylo o čtvrtinu více než během loňského premiérového ročníku. Jelikož věříme, že podobné osvětové projekty, navíc zaměřené na naše nejmenší mají smysl

Mezi priority pro letošní rok patřilo především získání statusu země bez výskytu afrického moru prasat, což se již zkraje roku, povedlo, jak je uvedeno výše. Budeme také usilovat o získání statusu země prosté infekční bovinní rinotracheitidy skotu, samozřejmě při zachování příznivých nálezových statusů, tam, kde je již ČR má. Dalšími prioritami zůstávají zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu, ochrana spotřebitelů před klamáním a dozor nad dobrými životními podmínkami zvířat.

Závěrem bych rád poděkoval všem zaměstnancům SVS za odvedenou práci a také všem zástupcům ostatních spolupracujících subjektů.

MVDr. Zbyněk Semerád

ústřední ředitel

Státní veterinární správa (SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství (MZE) a nejvyšší orgán veterinární správy s celorepublikovou působností.

SVS tvoří Ústřední veterinární správa (ÚVS), krajské veterinární správy (KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, a Městská veterinární správa v Praze (MěVS), která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. V čele SVS je ústřední ředitel, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinární péče působí na území České republiky (ČR) ještě další orgán veterinární správy – Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny státní veterinární ústavy – Praha, Jihlava a Olomouc (SVÚ), jejichž činnost řídí a koordinuje také SVS.

Veterinární péče zahrnuje

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- ochranu území ČR před zavlečením nakažených zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- veterinární asanaci;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie (EU) k zajištění výše uvedených úkolů (státní veterinární dozor). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné a projednávají se a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontroluje se jejich plnění;
- péči o pohodu zvířat – welfare.

Legislativa

Hlavním legislativním úkolem SVS v roce 2018 bylo zpracování a projednávání návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Novelu veterinárního zákona předložila SVS Ministerstvu zemědělství k dalšímu legislativnímu využití 9. března 2018 a v průběhu tohoto roku byl návrh projednán ve vnitřním připomínkovém řízení v rámci Ministerstva zemědělství i v meziresortním připomínkovém řízení. Po vypořádání uplatněných připomínek byl návrh zákona 14. prosince 2018 ministerstvem odeslán k projednání vládě a Legislativní radě vlády.

Cílem novely veterinárního zákona je především adaptace veterinárního zákona na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách, které nabývá účinnosti 14. prosince 2019. Pravidla úředních kontrol v oblasti veterinární péče je třeba přizpůsobit nařízení, které přináší komplexní právní úpravu úředních kontrol a platí společně pro všechny úřední kontroly vykonávané kontrolními orgány v oblastech vymezených nařízením. Dalším principem nové úpravy je převod pravidel dosud obsažených ve směrnících (a tedy transponovaných do vnitrostátních právních předpisů) do přímo použitelného předpisu Evropské unie - nařízení. Pravidla stanovená nařízením se přitom použijí jak pro veterinární kontroly vnitrostátní, tak i při veterinárních kontrolách obchodování se zvířaty nebo živočišnými produkty a při veterinárních kontrolách dovozu, tranzitu a vývozu veterinárního zboží.

Kromě hlavního cíle, jímž je implementace nařízení o úředních kontrolách do právního řádu ČR, obsahuje návrh novely i řadu změn, které vycházejí z požadavků aplikační praxe.

Lze uvést např. soubor změn reagujících na potvrzení výskytu afrického moru prasat na území ČR v roce 2017. Navržené úpravy vycházejí zejména z potřeby nařídit opatření i v případech, kdy se (tak jako při výskytu afrického moru prasat) netýkají pouze zvířat chovaných v hospodářství, tedy i v případech potvrzení nákazy u prasat divokých, tj. mimo hospodářství. Konkrétně se zpřesňuje a doplňuje právní úprava mimořádných veterinárních opatření ukládaných orgány veterinární správy tak, aby bylo možné v případě potvrzení výskytu nebezpečných nákaz účinněji zasáhnout. Návrh zákona dále upřesňuje a rozšiřuje možnosti poskytnutí náhrady nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření, i jiným subjektům, než jsou chovatelé zvířat.

Součástí novely veterinárního zákona je také základní právní úprava veterinárních podmínek chovu hmyzu jako hospodářského zvířete, je-li určen k lidské spotřebě nebo k výrobě zpracované živočišné bílkoviny, a veterinárních a hygienických požadavků na podniky, které zpracovávají a uvádějí na trh produkty z hmyzu určeného k lidské spotřebě.

V roce 2018 SVS zpracovala a projednala v připomínkových řízeních návrhy těchto prováděcích právních předpisů:

- Vyhláška č. 139/2018 Sb. o správné klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení veterinárních léčivých přípravků.

Vyhláška nabude účinnosti až v návaznosti na přímo použitelné předpisy týkající se klinického hodnocení humánních léčivých přípravků.

Právní předpis připravila SVS ve spolupráci s Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv.

- Vyhláška č. 277/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem.

Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2019.

Změnu vyhlášky připravila SVS na základě vyhodnocení zkušeností získaných státním veterinárním dozorem a požadavků praxe. Cílem úpravy je především stanovit výše paušálních částek nákladů veterinární kontroly spojené s vydáním veterinárního osvědčení k vývozu odlišně pro jednotlivé kontrolované komodity s ohledem na náročnost prováděných kontrol konkrétních komodit. Nově se tedy rozlišují výše paušální částky podle druhu kontrolovaných zvířat nebo živočišných produktů, přičemž konkrétní výše paušálních částek pro jednotlivé komodity určuje sazebník.

SVS dále v roce 2018 zpracovala stanoviska k návrhům 47 právních předpisů, předaným Ministerstvem zemědělství v rámci připomínkových řízení.

Na základě nové zákonné povinnosti uložené ustanovením § 110 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, vznikla SVS povinnost předat za rok 2018 ústředním správním úřadům, do jejichž působnosti náleží úsek státní správy, na němž došlo k porušení právní povinnosti zakládající odpovědnost za přestupek (Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu zdravotnictví), přehled přestupků za rok vztahující se k jednotlivým skutkovým podstatám přestupků. V roce 2018 se jednalo o téměř 190 skutkových podstat při celkovém počtu 4860 přestupků. Přehled přestupků se předává v rozsahu těchto údajů:

- a) počet podnětů k zahájení řízení o přestupku;
- b) počet odložených věcí;
- c) počet zahájených řízení o přestupku;
- d) počet zastavených řízení o přestupku, včetně počtu řízení ukončených rozhodnutím o schválení dohody o narovnání;
- e) počet pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku;
- f) počet a druhy uložených správních trestů, včetně jejich průměrné výměry;
- g) počet a druhy uložených ochranných opatření;
- h) počet pravomocných rozhodnutí, kterými bylo upuštěno od uložení správního trestu;
- i) počet pravomocných rozhodnutí, kterými byla mimořádně snížena výměra pokuty; a
- j) počet podaných odvolání, včetně způsobů, jakými o nich bylo pravomocně rozhodnuto.

Byl proto vytvořen systém průběžného (měsíčního) sběru těchto údajů z jednotlivých KVS, který se soustřeďuje prostřednictvím tabulek vytvořených ve spolupráci s odborem IT. Lze konstatovat, že SVS po ověření řádné funkčnosti nově zavedeného systému tuto novou povinnost splnila v předstihu (zákonná povinnost nastává k 31. březnu, SVS tak učinila již v lednu 2019). Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo zdravotnictví jsou povinny tyto zaslané podklady poprvé zveřejnit nejpozději 30. dubna 2019.

K 1. 1. 2018 bylo evidováno celkem 6639 provozoven pod státním veterinárním dozorem. Jedná se například o jatky, maso zpracující závody, mlékárny, zpracovny vajec, medu atd. V průběhu roku došlo k mírnému snížení tohoto počtu na 6625 provozoven. Údaj se týká provozů zařazených na uveřejňovaných seznamech. K počátku roku 2015 začala SVS vykonávat dozor i nad manipulací se surovinami živočišného původu v provozovnách společného stravování (restaurace apod.). Inspektoři postupně navštěvují tyto provozy, a pokud v nich dochází k manipulaci zejména s čerstvým masem, případně dalšími surovinami živočišného původu, zařazují je do námi evidovaných provozů, ve kterých bude i nadále vykonáván pravidelný veterinární dozor. Takto bylo převzato k 1. 1. 2018 14806 provozoven a k 1. 1. 2019 již 17435 provozoven.

Lze konstatovat, že na konci roku 2018 byl počet provozů schválených podle nařízení EP a R (ES) č. 853/2004 vyšší o 62, počet registrovaných maloobchodních zařízení se snížil o 76. Do maloobchodního sektoru spadají podle hygienického balíčku i restaurace. Ty jsou SVS pouze evidovány, registraci provádí OOVZ, nicméně pokud je SVS přebírá pod svůj dozor, je třeba je rovněž započítat. Takto započítané restaurace zvýšily počet maloobchodních provozů pod dozorem SVS o 2553. Dalšími dozorovanými subjekty jsou osoby podílející se na obchodování a přepravci. Takových dozoruje SVS téměř 3800.

V roce 2018 bylo plánováno v dozorovaných provozech celkem 23836 kontrolních akcí dle jednotlivých zveřejňovaných seznamů. Skutečně bylo v rámci plnění plánu provedeno 21703 akcí. V 379 provozech došlo k navýšení plánované doporučené frekvence kontrol na základě analýzy rizika, s přihlédnutím k požadavkům článku 3 nařízení EP a R (ES) č. 882/2004. V souladu s metodikou SVS byla ve 459 provozech naopak frekvence snížena. Snížení stanovené frekvence se připouští například u sezonně provozovaných subjektů. Z uvedeného počtu plánovaných akcí bylo vykázáno 481 akcí alespoň s jednou závadou; téměř polovinu tvoří akce v nově dozorovaných restauracích. Akcí mimo plán kontrol navazujících na došetření těchto závad, mimořádných kontrol a kontrol v subjektech nezařazených na uveřejňovaných seznamech bylo 28655 a z toho akcí s alespoň jednou závadou bylo 1214. Zpravidla je při plánovaných akcích zjišťován menší počet závad, než při akcích neplánovaných. Neplánované akce jsou zpravidla důsledkem dříve zjištěných nedostatků, jsou zaměřené cíleně na určitý okruh závad.

Mimo plán kontrol bylo například provedeno 4506 kontrol v rámci mimořádných kontrolních akcí zaměřených na kontrolu potravin živočišného původu uvedených na trh v ČR. Při tom byla zjištěna alespoň jedna závada ve 42 akcích. V rámci mimořádné kontrolní akce KLASA bylo provedeno 86 kontrol; bylo zjištěno minimálně jedno porušení pravidel v 5 případech. V roce 2018 pokračovala kontrola subjektů podnikajících v režimu EKO-BIO, tedy podniků, které produkují potraviny v biokvalitě s označením BIO. Při těchto kontrolách byla zjištěna čtyři porušení pravidel eko-bio produkce. Celkem SVS provedla v roce 2018 takto zaměřených kontrol 62.

V roce 2018 bylo provedeno 5313 kontrol zařízení stravovacích služeb. Celkem úřední veterinární lékaři při těchto kontrolách zjistili 808 závad. Závady se týkaly zejména sledovatelnosti potravin (16 %), prošlých dat použitelnosti (12 %), označování potravin (11 %) a dodržení teplotního řetězce potravin a surovin (6,5 %).

Nedílnou součástí dozoru je i kontrola zásilek, které opouštějí území ČR. A to jak do jiných členských států, tak do třetích zemí. Vzhledem k tomu, že zásilky do třetích zemí musí být doprovázeny veterinárním certifikátem, zásilka musí být vždy zkontrolována; těchto kontrol bylo v loňském roce 7 946.

Mezi neplánované kontroly patří i kontroly zásilek v místech určení tak, jak je to běžné, na základě povinného hlášení. Těchto kontrol bylo téměř 8 000, včetně kontrol zásilek ve spolupráci s celní správou či Policií ČR. Závada se při nich vyskytla v 336 případech. Posouzeno bylo téměř 175 000 tun zboží, neuvolněno na trh bylo více než 60 tun, z toho bylo jako nepoživatelné neškodně odstraněno přes 26 tun. Uvedená čísla nezahrnují vejce, která jsou vykazována v kusech a kterých nebylo na český trh propuštěno necelých 6 000 z téměř 35 000 000 posouzených.

I v roce 2018 se v podstatě podařilo zkoordinovat dozorovou činnost tak, aby byly dodrženy plánované počty kontrol. Nedochovalo tak k nadměrnému překračování počtu kontrol na straně jedné, ani k neplnění na straně druhé.

V roce 2018 proběhlo 9 mimořádných kontrolních akcí:

1) Arzén a nikl ve vybraných potravinách

Tato mimořádná kontrolní akce (MKA ARSEN) byla ustanovena na základě doporučení Komise (EU) 2015/1381 o monitorování arsenu v potravinách v letech 2016–2018 a v roce 2017 byla rozšířena o souběžné stanovení niklu a to vzhledem k dalšímu doporučení Komise (EU) 2016/1111 o monitorování niklu v potravinách (MKA ARSEN a NIKL 2007, 2018). Na základě výše zmíněných doporučení bylo v rámci MKA ARSEN a NIKL v letech 2016–2018 ve vybraných druzích potravin sledovány koncentrace celkového a anorganického arsenu u ryb, mléka a kojenecké dětské výživy (KDV) a niklu u mléčných výrobků, mléka a KDV. V rámci MKA v letech 2016–2018 bylo provedeno stanovení arsenu, anorganického arsenu a niklu celkem v 363 vzorcích. Z toho v 19 případech (tj. 5,2 %) došlo k překročení hodnoty akčního limitu pro některý ze stanovovaných parametrů. Legislativní limit pro stanovované parametry je určen pouze pro anorganický arsen v rýži určené pro výrobu KDV (NK 1881/2006) a ve vzorcích nebyl překročen.

2) Vyšetřování počáteční/pokračovací kojenecké výživy a příkrmů pro kojenice a malé děti v roce 2018

Akce proběhla od 1. 1. do 31. 12. 2018. Cílem akce bylo prověřit dodržování legislativních požadavků na KDV především na kontaminanty jako pesticidy, těžké kovy, mykotoxiny a jiné toxikologicky významné látky. Celkem bylo odebráno 24 vzorků KDV s přídavkem živočišných produktů ze třech výrobních závodů. Všechny koncentrace reziduí vyhověly limitům (MRL, ML a AL) dle platné legislativy. V některých vzorcích byla nalezena rezidua na měřitelných hladinách: PAH, některé kongenery PCB, arzén, cín, kadmium, měď, olovo, dioxiny a dusičnany. Tyto naměřené hodnoty byly však nižší než legislativou dané limity.

3) Vejce 2018

Akce se konala od 14. – 30. 3. 2018. Během kontroly byly kontrolovány provozy třídíren a balíren vajec a zpracovny vajec. Kontrolovaly se jak čerstvá vejce třídy „A“ tak i vařená barvená vejce. Celkem bylo provedeno 84 kontrol, v rámci těchto kontrol byla zjištěná pouze jedna závada. Jednalo se o dokumentační kontrolu průvodních dokladů.

4) KMU polská drůbež a vejce 2018

Akce probíhala od 16. 4. do 30. 4. 2018. Jednalo se o reakci SVS na informace zveřejněné v polských médiích o zjištěních nejvyššího kontrolního úřadu Polska týkajících se nesprávného používání veterinárních léčivých přípravků v chovech drůbeže. Akce byla zaměřena na všechny zásilky drůbežního masa a vajec původem z Polska. Byla kontrolována sledovatelnost a značení, hygienická manipulace a teplotní řetězec a zdravotní nezávadnost (vybraná rezidua povolených a zakázaných veterinárních léčivých přípravků). Celkem bylo provedeno 202 kontrol, při kterých bylo zkontrolováno 467 tun drůbežního masa a 423 180 ks vajec a bylo odebráno 286 vzorků. Pět (2,5 %) kontrol bylo se závadou. Nejvíce závad (6 z 10) bylo nenahlášení příchodu zásilky KVS místem určení. Pro nevyhovující teplotu bylo vráceno 1,6 tun (0,3 % z kontrolovaného) drůbežního masa. Cílená akce neprokázala rezidua veterinárních léčivých přípravků v mase drůbeže a ve vejcích původem z Polska. Pouze v 1 případě byla zjištěna přítomnost reziduí doxycyklinu v mase krůt, ale pod hranicí limitu.

5) Lasalocid ve vejcích z Polska

Akce se konala 27. 6. – 13. 7. 2018. Cílem akce bylo prověřit polská vejce a vaječné výrobky na rezidua lasalocidu jako reakce na informaci o tom, že v Polsku došlo ke kontaminaci slepičích vajec kokcidiostatikem lasalocid a z trhu bylo staženo více než 4 miliony vajec. Celkem bylo v místech určení odebráno 13 vzorků (10 vzorků slepičích vajec a 2 vzorky vaječných výrobků). Všechny výsledky vyhověly legislativnímu limitu. V jednom vzorku sušených vajec byla přítomnost lasalocidu zjištěna, nicméně naměřená hodnota byla 8,2 µg/kg, tedy pod povoleným maximálním limitem reziduí 150 µg/kg.

6) Kontrola teplot v distribučních (logistických) centrech a skladech potravin

Akce se konala v červenci a srpnu, byla vyhlášena na základě opakovaných podnětů českých výrobců na nedostatky při přepravě a prodeji potravin. Kontroly probíhaly v horkých dnech, kdy se předpokládají

vyšší nároky na dodržení chladírenského řetězce. MKA byla připravena pro kontroly především v distribučních (logistických) centrech a skladech potravin. Zde byly potraviny kontrolovány buď při příjmu, nebo při expedici. Bylo zkontrolováno 168 zařízení při 194 kontrolních akcích, pouze ve dvou případech byla zjištěna vyšší teplota zboží, v obou se jednalo o malá, až nepatrná množství (7 kg a 41 kg); nejednalo se o hlavní distributory v ČR. Průměrná venkovní teplota zjišťovaná v průběhu akce byla 24,7 °C, naměřené maximum 33,3 °C. Ze zjištění vyplývá, že případné problémy s údržností choulostivého zboží a z nich vyplývající reklamace vznikají pravděpodobně až u koncových maloobchodníků, nikoli ve velkoobchodních mezičláncích, které jsou pod dozorem SVS.

7) Sýry 2018

Akce se konala od 10. září do 10. října 2018. Cílem akce bylo v zkontrolovat obsah tuku a tuku v sušině v sýrech a kontrolu jejich souladu s deklarovanými údaji. Druhou (screeningovou) částí akce bylo provést měření PAU v uzených sýrech, rozděleně podle technologie uzení a druhů, uváděných do oběhu. Výsledky budou sloužit pro hodnocení rizika a stanovení rozhodovacího limitu (případně jen “akčního limitu”) a určení technologie uzení s největším rizikem kontaminace sýrů PAU. Počet kontrolovaných provozovatelů 62. Celkem bylo vyšetřeno 66 vzorků. Soulad hodnot nutričních ukazatelů (tuk, sušina, tuk v sušině) s deklarací na obalu 81–95 % (u velkých výrobců 95 %, u malých výrobců v 81 %). Hodnoty PAU jsou významné jen u technologie uzení teplým kouřem (na rozdíl od ostatních technologií). Hodnoty PAU jsou výrazně vyšší u malých výrobců než u velkých výrobců.

8) Extrakty 2018

Akce proběhla od 7. listopadu do 31. prosince 2018. Cílem akce bylo prověřit:

- přidávání do potravin rostlinných a/nebo živočišných extraktů, koncentrátů a jiných složek bohatých na látky schopné plnit v potravinách technologickou funkci (konzervační, antioxidační aj.);
- používání výrazu „bez Éček“, „bez přídavných látek“, a výrazů s podobným významem v označení potravin.

Finální výsledky nejsou prozatím k dispozici.

9) Pesticidy 2018

Odběr vzorků dle Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů 2018–2020, na jehož provádění se podílí většina dozorových orgánů Ministerstva zemědělství, včetně Státní veterinární správy. Všechny vzorky vyhověly maximálním reziduálním limitům (MRL) dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 396/2005. V některých vzorcích byla nalezena rezidua na hladinách vyšších než mez kvantifikace (LOQ), tyto naměřené hodnoty byly však nižší než MRL. Jednalo se o tyto pesticidy: DDT (38×), hexachlorbenzen (29×), famoxadone (2×) a chlorpyrifos (1×). Ostatní pesticidy, včetně výše vyjmenovaných, ve všech ostatních vzorcích byly pod mezí kvantifikace (LOQ).

V rámci stálého veterinárního dozoru musí být všechna na jatkách poražená zvířata před uvedením do oběhu povinně prohlédnuta. V roce 2018 provedli veterinární inspektoři veterinární prohlídku před a po poražení u 2 618 696 kusů velkých jatečných zvířat. Z tohoto počtu bylo prohlédnuto 246 805 dospělého skotu, 9 789 telat, 2 342 882 prasat, 17 972 ovcí a jehňat, 1 098 koz a kůzlat a 150 koní a hříbat. U hrabavé i vodní drůbeže byl proti roku 2017 mírný nárůst s poníženým podílem slepic a kohoutů. Hrabavé drůbeže včetně krůt bylo v roce 2018 prohlédnuto celkem 115 473 129 kusů. Vodní drůbeže bylo prohlédnuto 4 668 400 kusů. U poražených králíků byl mírný pokles proti roku 2017, bylo prohlédnuto 689 758 kusů. Běžců bylo prohlédnuto 1 621 kusů. Farmové zvěře bylo prohlédnuto proti roku 2017 o mnoho více, celkem 2 124 kusů.

Jako nevhodné pro lidskou spotřebu bylo vyřazeno 20 227 kusů velkých jatečných zvířat, 1 502 394 kusů drůbeže celkem a 3 628 kusů králíků.

Kontroly klasifikace jatečně upravených těl

SVS na jatkách neprovádí pouze veterinární prohlídku (i když tato je zde hlavní činností), ale rovněž dozor nad klasifikací těl jatečných zvířat. Vlastní kontrolní činnost je zaměřena na kontrolu klasifikace jatečně upravených těl (JUT) skotu a prasat, na dodržování referenční úpravy jatečných těl těchto zvířat, na jejich správné označování, vedení a evidenci klasifikačních protokolů. Nedílnou součástí je i dohled a kontrola nad řádným odesláním hlášení o klasifikaci v návaznosti na další zpracovávání těchto dat.

V roce 2018 provedli inspektoři 381 kontrol v 47 jatečných provozech porážejících skot a zkontrolovali 9 529 jatečně upravených těl skotu. Průměrná chybovost klasifikace skotu byla 5,00 %. U 32 JUT byla zjištěna chybná obchodní úprava.

Ve 41 podnicích porážejících prasata bylo provedeno 337 kontrol, zkontrolováno bylo 17 889 JUT prasat a chybovost klasifikace byla 6,64 %. Ve 413 případech byla zjištěna chybná obchodní úprava JUT.

Zjištěná chybovost je zcela v toleranci dané metodikou, proto nebylo nutné zahajovat žádné správní řízení.

Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví

Loňský rok byl pro státní veterinární dozor z hlediska výskytu nákaz klidnější než extrémně náročný rok 2017. Území ČR se vyhnula vysoce patogenní ptačí chřipka a na ústupu byl africký mor prasat (AMP). Hlavním cílem činnosti v oblasti zdraví zvířat v roce 2018 bylo udržení příznivé nákazové situace, ochrana území před zavlečením nákaz, které by mohly znamenat riziko pro člověka (zoonóza), nebo pro zdraví zvířat, a v případě výskytu těchto nákaz přijetí opatření k zamezení šíření těchto nákaz. K dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili především na monitoring nákaz v chovech zvířat, kontroly přesunů zvířat a provádění preventivních opatření v chovech zvířat.

V roce 2018 nebyl na území České republiky potvrzen výskyt aviární chřipky (ptačí chřipky). Proto nadále platí, že Česká republika je od 23. 6. 2017 prostá této nákazou, tak jak bylo po výskytu této nákazy na našem území zveřejněno v oficiálním prohlášení organizace pro zdraví zvířat (OIE).

V České republice byl v dubnu roku 2018 poprvé po dvaceti letech zjištěn výskyt Newcastlekové choroby v chovu drůbeže, a to v malochovu slepic v Šanově na Zlínsku. Naposledy se na našem území toto onemocnění vyskytlo v roce 1998. Ekonomická závažnost výskytu této nákazy souvisí s omezením vývozu drůbeže a jejich produktů do zemí EU a do třetích zemí. Proto Státní veterinární správa realizovala veškerá zdlouhavá opatření v ohnisku ještě v den potvrzení výskytu nákazy, tak aby v souladu s pravidly Světové organizace pro zdraví zvířat (OIE), bylo možné tři měsíce po dokončení provádění veterinárních opatření v ohnisku deklarovat, že Česká republika je znovu prostá Newcastlekové choroby. Státní veterinární správa toto prohlášení na OIE zaslala v průběhu července. Toto oficiální prohlášení, ve kterém je uvedeno, že ČR je od 24. července 2018 prostá Newcastlekové choroby, bylo na webových stránkách OIE zveřejněno začátkem září 2018.

V průběhu celého roku 2018 pokračovalo tlumení a eradikace afrického moru prasat (AMP) u prasat divokých ve Zlínském kraji. SVS navázala na úspěšný postup z roku 2017, kdy byl historicky poprvé AMP diagnostikován na našem území. Zatímco v roce 2017 bylo potvrzeno celkem 205 pozitivních případů u prasat divokých, v roce 2018 jich bylo již jen 25, přičemž poslední pozitivní nález je z 15. 4. 2018. Všechny pozitivní nálezy pochází z relativně malé oblasti okresu Zlín. Přijatými opatřeními se podařilo zabránit šíření AMP v populaci prasat divokých a především ochránit chovy domácích prasat.

Přesto jsou nadále na celém území ČR v rámci pasivního monitoringu vyšetřována všechna nalezená uhynulá prasata divoká a pokračuje i vyšetřování všech prasat divokých, ulovených ve Zlínském kraji a nárazníkové oblasti kolem něj (oblast s intenzivním odlovem).

V roce 2018 plnila ČR kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, infekční anémie lososovitých ryb, Aujeszkyho choroby prasat v chovech domácích prasat, slintavky a kulhavky, moru malých přežvýkavců, afrického moru koní, klasického moru prasat a rovněž status země se zanedbatelným rizikem bovinní spongiformní encefalopatie (BSE). Tyto statusy uděluje Evropská komise, nebo OIE, a jsou zásadní pro chovatele, kteří vyvážejí zvířata a živočišné produkty.

V roce 2018 pokračovaly programy pro tlumení a eradikaci některých nákaz. Jednalo se o Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring a eradikace transmisivní spongiformní encefalopatie (TSE) u skotu, ovcí a koz. Rovněž pokračoval aktivní monitoring ptačí chřipky v chovech drůbeže i u volně žijících ptáků, monitoring nebezpečných nákaz ryb a monitoring katarální horečky ovcí.

Programy tlumení salmonel v chovech kura domácího a krůt jsou zaměřeny na tlumení sérotypů salmonel, které mají dopad na veřejné zdraví. Nejde zde o zdravotní stav ptáků, ale o možné riziko kontaminace finálních produktů a ohrožení zdraví spotřebitele. Programy představují komplex opatření, která mají několik základních pilířů. Jsou to biologická bezpečnost v chovu, monitoring, vakcinace a opatření v případě výskytu salmonel. Biologická bezpečnost na hospodářství s drůbeží zahrnuje sanitační a zoohygienická pravidla a další způsoby prevence zavlečení a šíření patogenů prostřednictvím materiálů, osob, zvířat a vozidel. Zásadním opatřením biologické bezpečnosti je v rámci programů tlumení salmonel povinné zpracování a dodržování sanitačního programu, který zahrnuje plány deratizace a dezinfekce, pravidla pro očistu a dezinfekci všech prostor, technologie i nářadí prováděné v rámci každodenního běžného provozu farmy a mezi turnusy.

Monitoring je v rámci programů založen na pravidelném sledování výskytu salmonel v prostředí chovu. Jde o bakteriologické vyšetření vzorků trusu, které jsou odebírány podle harmonogramů stanovených pro jednotlivé kategorie drůbeže evropskou legislativou. Pro účely vyhodnocení výsledků monitoringu se zvláště stanovuje pro jednotlivé kategorie drůbeže zahrnuté v programu kromě celkové prevalence *Salmonella* spp. rovněž prevalence tzv. „sledovaných sérotypů“ salmonel. Jde o sérotypy s významem pro lidské zdraví. Pro programy ve výkrmech a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec jsou sledovanými sérotypy *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, pro reprodukční chovy kura domácího do sledovaných sérotypů patří navíc ještě *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Hadar a *Salmonella* Virchow. Pro tyto sledované sérotypy jsou evropskou legislativou určeny hodnoty prevalence (tzv. cíle), kterých má být dosaženo, a které mají být udrženy.

V rodičovských chovech kura domácího nebyl v roce 2018 potvrzen výskyt žádného ze sledovaných sérotypů. Tato skutečnost znamená pokles procenta hejn pozitivních na sledované sérotypy o 0,04 % ve srovnání s rokem 2017.

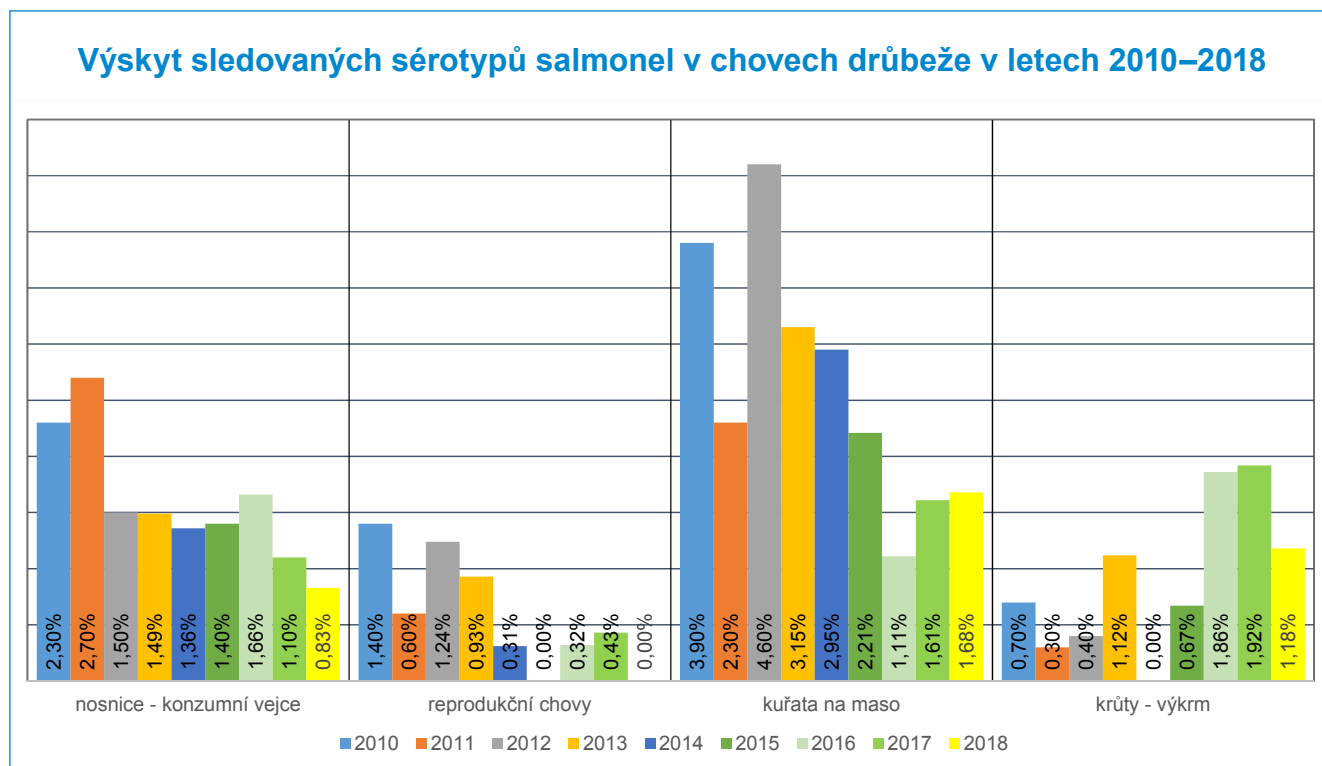
Také v chovech nosnic s produkcí konzumních vajec přinesl rok 2018 další mírný pokles výskytu salmonel. Celkem 4 hejna byla pozitivní na *Salmonella* Enteritidis a jedno hejno na Montevideo. Výskyt *Salmonella* Enteritidis se ve třech případech týkal menších chovů s chovem nosnic na podestýlce popřípadě s přístupem do výběhu. Pouze v jednom případě se jednalo o větší chov nosnic v obohacených klecích.

V chovech kuřat na maso zůstal ve srovnání s předchozím rokem celkový výskyt salmonel prakticky beze změny. Došlo však k mírnému navýšení výskytu *Salmonella* Enteritidis, která je sledovaným sérotypem. Cílové prevalence těchto sledovaných sérotypů, která má být nižší než 1 % požadované

Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví

evropskou legislativou, jsme proto nedosáhli. *Salmonella* Enteritidis je v chovech brojlerů tradičně nejčastějším zjišťovaným sérotypem.

V chovech krůt na výkrm byla v loňském roce 3 hejna pozitivní na *Salmonella* Enteritidis. Celkový počet hejn krůt vykrmených ročně v ČR je relativně malý (254), proto i procento hejn pozitivních na *Salmonella* Enteritidis je i při ojedinělém výskytu tohoto sérotypu vyšší než cílová jednaprocentní prevalence.

V roce 2018 v ČR pokračovalo dokončení ozdravování od infekční bovinní rinotracheitidy skotu (IBR). Ke konci roku 2016 byl ukončen Národní ozdravovací program, který trval 11 let. Následující dva roky probíhalo ozdravování od IBR prostřednictvím nařízených mimořádných veterinárních opatření (MVO) na zbývajících 18 hospodářstvích, na kterých nebylo dokončeno ozdravování do konce roku 2016. Cílem bylo do 31. 10. 2018 eliminovat z hospodářství všechna IBR pozitivní zvířata, tento cíl se podařilo splnit. V listopadu a prosinci 2018 proběhla na hospodářstvích pod MVO první závěrečná vyšetření, která odhalila dalších 46 pozitivních zvířat na 7 z těchto hospodářství. Nově byl IBR v roce 2018 diagnostikován na dalších 5 hospodářstvích, na kterých je situace řešena rovněž v rámci nařízených MVO. Předpokladem je, že do pololetí 2019 bude možné zaslat žádost o přiznání statusu země prosté IBR na Evropskou komisi. Přiznání statusu země prosté IBR přinese ČR garanci vyšších zdravotních záruk pro dovážený skot do ČR a zároveň otevře chovatelům další možnosti pro vývoz zvířat. Mezi nebezpečné zoonózy patří i tularemie. Od roku 2011 jsou na celém území ČR cíleně vyšetřováni uhynulí a ulovení

zajíci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Zároveň je prováděn i plošný aktivní monitoring, v rámci kterého jsou vyšetřováni tři ulovení zajíci na 100 km² metodou pomalé aglutinace na výskyt protilátek. Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí a její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu je určení rizikových oblastí. Informace o míře rizika v konkrétních lokalitách jsou předávány mysliveckým sdružením a krajským hygienickým stanicím. Od roku 2011 je situace u této nákazy stabilní, z celkového počtu 1 398 vyšetřených ulovených zajíců v rámci aktivního monitoringu byla tularémie diagnostikována u 19 zajíců. U uhynulých a podezřelých zajíců byla potvrzena u 8 z 57 vyšetřených.

Nebezpečným parazitem pro člověka je *Trichinella spiralis*, jejíž vývojová stadia se mohou vyskytovat v mase divokých prasat. Proto je prováděno vyšetřování všech ulovených divokých prasat na přítomnost tohoto parazita. Sledování výskytu *Trichinella* spp. bylo s cílem spolehlivě definovat rizikové oblasti rozšířeno i na vyšetření lišek a psíků mývalovitých. Za rok 2018 bylo takto vyšetřeno celkem 2 854 lišek, v šesti případech bylo vyšetření pozitivní.

V roce 2017 byla novelou veterinárního zákona zavedena od listopadu povinnost soukromých laboratoří, které mají povolení pro vyšetřování masa vnímavě zvěře na trichinelózu, hlásit provedená vyšetření prostřednictvím on-line formuláře na webu SVS. Počet vzorků divokých prasat vyšetřovaných na trichinelózu ještě není konečný, protože soukromé laboratoře mají povinnost nahlásit počty vyšetřených vzorků jednou ročně v termínu do 15. dubna, a to za období od 1. dubna předcházejícího kalendářního roku do 31. března kalendářního roku, v němž se údaje předkládají. Níže uvedené počty za rok 2018 jsou tedy bez vyšetření v soukromých laboratořích.

Vyšetření prasat divokých na trichinelózu	2014	2015	2016	2017	2018
Počet vyšetřených	126 098	185 042	163 546	230 791	146 717
Počet pozitivních	0	0	4	1	4*

**tři ze čtyř pozitivních případů byly diagnostikovány u prasat divokých ulovených a dovezených do ČR z Maďarska*

V roce 2016 byl zahájen monitoring alveokokózy u lišek, který pokračoval i v roce 2017 a 2018. Onemocnění způsobované tasemnicí *Alveococcus multilocularis*, jejíž hlavním hostitelem je v Evropě liška obecná, je přenosné i na člověka. U něj se po nakažení vyvíjí mezihostitelské stádium, napadající především játra, ale i plíce a jiné orgány. Vyšetřovány byly čtyři lišky nebo psíci mývalovití na 100 km², celkem bylo vyšetřeno v roce 2017 2 876 vzorků s pozitivním záchytem u 684 a v roce 2018 2 805 vzorků, z nichž bylo 654 pozitivních.

Vzteklina je virové onemocnění teplokrevných živočichů, včetně člověka, které napadá nervový systém a končí vždy smrtí. Poslední případ vztekliny byl v ČR zaznamenán u lišky v dubnu roku 2002. V roce 2015 byl diagnostikován jeden pozitivní případ vztekliny u netopýra večerního. Riziko zavlečení nákazy na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k nakažové situaci v Polsku, proto stále pokračuje monitoring zahrnující vyšetření čtyř lišek nebo psíků mývalovitých na 100 km². Za rok 2018 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 3 159 zvířat, z toho 2 950 lišek, všechna vyšetření byla negativní. Nadále

platí povinnost vakcinovat psy starší tří měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které poranilo člověka, ke klinickému vyšetření veterinárním lékařem a to první a pátý den po poranění. Za rok 2018 bylo klinicky vyšetřeno veterinárními lékaři celkem 2916 zvířat, která poranila člověka.

Státní veterinární správa řešila v loňském roce 7 podezření na koi herpesvirózu kaprů, a to v Jihomoravském (4), Pardubickém (2) a Libereckém kraji (1). Byla potvrzena 2 ohniska koiherpesvirózy, a to obě v Pardubickém kraji. Podezření na virovou hemorhagickou septikémii bylo vysloveno pouze jednou v Plzeňském kraji. Toto podezření se nepotvrdilo. V roce 2018 bylo řešeno 12 případů hromadných úhynů ryb (kraj Středočeský, Jihočeský, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský a Zlínský). Ve většině případů byl zjištěn úhyn obsádky z důvodu nedostatku kyslíku ve vodě a zvýšeného množství amoniakových iontů s následnou intoxikací amoniakem.

Nejčastějším zdravotním problémem včelstev na území ČR je mor včelího plodu. Ve srovnání s výsledky z minulých let má výskyt této nákazy klesající tendenci. Zatímco v roce 2017 bylo v ČR 152 diagnostikovaných případů, v uplynulém roce bylo případů této nákazy diagnostikováno pouze 113.

Veterinární správa řešila také 15 úhynů včelstev z jiných než infekčních příčin. Tak jako v předchozích letech vynaložila SVS i v roce 2018 značné úsilí při šetření případů otrav včel souvisejících s používáním pesticidů. Případy hromadných úhynů včel byly řešeny ve spolupráci s inspektory Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského a zahrnovaly také laboratorní vyšetřování vzorků k chemické analýze. Pouze u některých případech byla prokázána souvislost s použitím přípravku na ochranu rostlin:

Rok	Případů celkem	Počet případů s prokázanou přítomností pesticidu ve včelách i v porostu
2016	22	8
2017	14	8
2018	15	4

Kromě vlastního sledování výskytu nálezů a jejich původců byly v chovech hospodářských zvířat v roce 2018 prováděny kontroly zaměřené na dodržování požadavků legislativy v oblasti zdraví zvířat (biologická bezpečnost, léčiva, kontroly podmíněnosti, včelaři, ryby, zásilky zvířat, svody a další), bylo provedeno 5754 kontrol z toho 7,6 % se závadami.

Řada kontrol byla rovněž provedena na základě vyslovení podezření na nákazu, podnětů občanů, podnětů jiných správních orgánů apod.

Za rok 2018 SVS vybrala za porušení legislativy v oblasti ochrany zdraví zvířat a péče o jejich pohodu pokuty ve výši 5 651 300 Kč.

Ve dnech 19. 6. – 20. 6. 2018 bylo organizováno součinnostní cvičení SVS a veterinární služby Armády ČR se zaměřením na činnost pracovníků SVS při podezření a potvrzení afrického moru prasat. Tato cvičení simulující výskyt nálezů poskytují úředním veterinárním lékařům možnost vyzkoušet v praxi postup v ohnisku a pásmech.

Pohotovostní střediska pro řešení mimořádných situací, kterými SVS disponuje, v roce 2018 zajistila depopulaci drůbeže v ohnisku Newcastleké choroby v nekomerčním chovu hrabavé drůbeže ve Zlínském kraji a dále utracení ryb ve 2 ohniscích herpesvirozy koi u kaprů v Pardubickém kraji.

Ochrana zvířat před týráním

Významnou částí dozoru SVS je také oblast welfare neboli životní pohody zvířat. Ochrana zvířat proti týráním se stala za poslední roky velkým a důležitým tématem a to nejen široké veřejnosti, ale i řady odborníků a ochránářských organizací, a proto jsou na podmínky chovu zvířat, ať už hospodářských nebo zájmových, kladeny stále větší nároky a požadavky. Úřední veterinární lékaři SVS tak každý rok uskuteční tisíce kontrol při nejrůznějších činnostech se zvířaty.

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2018 byly základem dozorové činnosti SVS v oblasti welfare zejména plánované kontroly vyplývající z Víceletého plánu kontrol (VPK), který stanoví minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento kontrolovaných subjektů z celkového počtu.

V chovech hospodářských zvířat byly kontroly plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika, aktualizované pro rok 2018. Jako kritérium míry rizika se zohledňuje např. počet zvířat na hospodářství, druhy chovaných hospodářských zvířat, datum poslední kontroly či nedostatky zjištěné při minulých kontrolách.

V roce 2018 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 2 148 kontrol, při nich bylo zjištěno 394 závad. Nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nezabezpečení nezbytných pomůcek nebo nedodržení minimálních standardů pro hospodářská zvířata vyplývajících z vyhlášky č. 208/2004 Sb. Z dalších zjišťovaných závad při kontrolách hospodářských zvířat lze zmínit nevidovaná hospodářství, neohlášení změn ve stavu chovaných zvířat a chov neoznačených zvířat tam, kde je povinnost zvířata označovat.

V chovech zájmových zvířat (kromě chovů druhů vyžadujících zvláštní péči) bylo v roce 2018 provedeno úředními veterinárními lékaři SVS celkem 2 555 kontrol, z toho 696 se zjištěnými závadami. Nejčastější porušení se týkala nevhodných podmínek chovu, omezování krmení a napájení, působení nepřiměřených stresových vlivů a nezabezpečení proti úniku. Při těchto kontrolách se dále prokazovalo také porušení veterinárního zákona, což u zájmových zvířat představuje zejména nezajištění povinné vakcinace psů proti vzteklině.

Nejvíce podnětů na podezření na týráním zvířat pochází od jednotlivých občanů z celé ČR. V roce 2018 bylo na základě podnětů provedeno úředními veterinárními lékaři SVS 3 077 kontrol. Většina podnětů se týkala chovů zájmových zvířat (zejména psi a kočky, dále také drobnochovy drůbeže, hlodavců, holubů apod.) a zvířat držných ve zverimexech pro další prodej. U hospodářských zvířat to byly zejména podněty na chov koní, skotu a koz. U podnětů, kdy bylo zjištěno týráním zvířat, nebo jiné porušení zákona jednotlivé KVS předávaly tyto případy k dořešení úřadům obcí s rozšířenou působností.

SVS předala celkem 575 podnětů obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (ORP) k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům, fyzickým a právnickým osobám na úseku ochrany zvířat. Tyto podněty zahrnují také návrhy na zvláštní opatření, mezi které patří umístění týraného zvířete do náhradní péče a opatření ke snížení počtu zvířat. Případy, kdy vzniklo podezření ze spáchání trestného činu, byly SVS oznámeny orgánům činným v trestním řízení. V roce 2018 se jednalo celkem o 8 případů. I v tomto roce nadále pokračovala intenzivní

spolupráce SVS s Policií ČR v rámci předávání informací s cílem zefektivnění boje proti pytláctví, nelegálnímu usmrcování volně žijících živočichů a zlepšení objasňování případů týrání zvířat.

Při podávání podnětů SVS je velmi důležité, aby podnět byl co nejkonkrétnější a obsahoval zejména identifikační údaje daného místa chovu (zejména adresu, tedy ulici a číslo popisné nebo GPS, případně i kontakt na chovatele). Bez uvedení přesného místa chovu není možné kontrolu častokrát provést. Bohužel řada podnětů podaných občany neobsahuje důležité údaje a poté může vzniknout časová prodleva v šetření případu z důvodu potřeby zjištění dalších potřebných informací pro přesnější identifikaci daného chovu. V řadě případů se bohužel SVS setkává i s neopodstatněnými podněty typu sousedských sporů, kdy se o samotný chov zvířat ve skutečnosti ani nejedná. Jelikož se SVS snaží prošetřit vždy každý podaný podnět, tyto neopodstatněné podněty mají pouze za následek zvýšení administrativní činnosti úředního veterinárního lékaře na úkor praktického šetření skutečných případů týrání zvířat.

Dozor nad dodržováním požadavků welfare v útulcích a záchranných stanicích byl vykonán prostřednictvím 150 kontrol, z toho 133 kontrol bylo provedeno v útulcích a 17 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata. Celkem 7 závad bylo zjištěno v útulcích a 1 porušení v záchranných stanicích. Stále se vyskytují zařízení, která prohlašují, že nejsou útulky, avšak provádějí činnost útulků, aniž by splňovala legislativní podmínky. Od 1. listopadu 2017 vstoupila v účinnost novela zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), která mimo jiné zavedla povinnou registraci útulků a povinné hlášení chovatelů, kteří chovají 5 a více fen.

Povinná registrace útulků tak umožnila sestavit souhrnnou databázi zařízení pečujících o toulavá a opuštěná zvířata v ČR. V současné době je registrováno 286 útulků. SVS v rámci transparentnosti zveřejňuje protokoly z kontrol těchto zařízení na svých webových stránkách. Plánovaně se kontroluje třetina útulků, další kontroly vycházely z analýzy rizika a podaných podnětů. Co se týká chovatelů, kteří chovají 5 a více fen, SVS eviduje 880 těchto oznámení. Nesplnění této oznamovací povinnosti KVS od data účinnosti sankcionovala ve 40 případech.

V chovech druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (druhy stanovené dle vyhlášky č. 411/2008 Sb.) bylo v roce 2018 provedeno 625 kontrol, z toho bylo ve 34 případech zjištěno porušení platné legislativy. V rámci kontrol chovů druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči úřední veterinární lékaři SVS opakovaně řešili chovy velkých kočkovitých šelem, zejména nevhodné podmínky pro chov (nedostatečný prostor, vybavení a obohacení chovu, sociální struktura chovu, nezabezpečení zvířat proti úniku apod.). Z důvodu neexistence přesnějších požadavků na chov velkých kočkovitých šelem, ale i jiných druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči v platné legislativě probíhala v roce 2018 intenzivní jednání jednotlivých dozorových organizací o možnostech změn a zpřísnění požadavků na chov těchto druhů zvířat. Tuto problematiku by měla řešit zejména novela zákona č. 246/1992 Sb., která se v průběhu roku 2018 připravovala a v roce 2019 by měla být dokončena.

V červnu 2018 byla v návaznosti na probíhající kampaň ochranářských organizací za zákaz chovu nosnic v klecových systémech v ČR zahájena mimořádná kontrolní akce SVS. Mimořádná kontrolní akce probíhala do začátku září. Během kontrolní akce byla provedena kontrola na celkem 47 hospodářstvích s chovem nosnic v obohacených klecích. Na dvou hospodářstvích byly zjištěny přestupky proti zákonu na ochranu zvířat proti týráním, které byly řešeny předáním podnětu obci a sjednáním nápravy stavu.

V rámci zvyšování povědomí o problematice welfare zvířat v ČR SVS pravidelně komunikovala s veřejností a aktivně se účastnila různých seminářů a přednášek. V říjnu 2018 se uskutečnila již 25. mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare, která byla věnována nejrozličnější problematice v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu v ČR a dalších zemích v Evropě. Informace byly prezentovány prostřednictvím zástupců Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, SVS, soukromých veterinárních lékařů, zahraničních univerzit a dalších odborníků. Ve dnech 19. až 23. listopadu 2018 proběhl v ČR audit s cílem vyhodnotit plnění doporučení z proběhlých auditů, zejména v oblasti přepravy a ochrany zvířat při porážení. V rámci EU nadále pokračovala jednání týkající se prevence okusování ocásků u prasat a o možnostech ukončení rutinního krácení ocásků. Zástupci SVS se účastnili jednání Platformy pro welfare zvířat, která byla zřízena Evropskou Komisí s cílem podpory správné praxe, vzdělávání a šíření osvěty v oblasti ochrany zvířat. V listopadu 2018 proběhlo v sídle SVS jedno z jednání dobrovolné iniciativy pro pohodu koňovitých v rámci této Platformy, která má za cíl vypracovat manuál pro majitele, chovatele, trenéry a celkově uživatele koní a koňovitých, a to zejména s ohledem na pohodu těchto zvířat. Jednání se účastnilo celkem 15 zástupců kompetentních veterinárních autorit, vědeckých a akademických institucí a nevládních organizací z různých členských zemí EU.

SVS i v roce 2018 zajišťovala účast na jednáních pracovních skupin Evropské komise a Rady, kde se připravují nové předpisy v oblasti bezpečnosti potravin, zdraví zvířat, vedlejších živočišných produktů, monitoringu cizorodých látek, používání veterinárních léčiv a projednávají další aktuální témata v těchto oblastech. V rámci těchto jednání pak SVS aktivně obhajovala stanoviska ČR, při jejichž přípravě se snažila zohlednit i názory „stakeholderů“.

Přehled jednání se zaměřením na veterinární problematiku a bezpečnost potravin v roce 2017 a 2018

Rok	Jednání Rady	Jednání EK	Jednání mimo orgány EU	Celkem
2017	25	65	18	108
2018	21	147	21	189

Z tabulky jasně vyplývá výrazný nárůst počtu jednání konaných v tomto roce. Konkrétně bylo svoláno o více než 70 % jednání více než v roce 2017. Tento nárůst se primárně týká pracovních skupin EK (dále jen PS EK) a přímo souvisí s přípravou prováděcí legislativy k významnému nařízení týkajícímu se oblasti úředních kontrol (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin), které s určitými výjimkami nabyde účinnosti 14. prosince 2019. A zejména pak s přípravou prováděcí legislativy k Nařízení Evropského parlamentu a Rady o přenosných nálezích zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat, které bylo vydáno již v roce 2016 a kde je rovněž aktuálně uplatňováno přechodné období. (Vysoké počty svolávaných jednání PS EK korespondují i s potřebou finalizace a schválení některých prováděcích předpisů ještě před volbami do Evropského parlamentu, které proběhnou 23. – 26. 5. 2019).

V rámci zahraničních služebních cest uskutečněných v minulém roce je nutno zmínit i nárůst cest, které souvisely s výjezdy, o které jsme byli žádáni za účelem sdílení informací souvisejících se zdoláváním afrického moru prasat, neboť náš postup a výsledky jsou považovány za mimořádný úspěch napříč celou EU.

Ve veterinární oblasti v roce 2018 pokračovala a na konci roku byla po čtyřletém projednávání i uzavřena složitá jednání k návrhu nařízení EP a Rady o veterinárních léčivých přípravcích a návrhu nařízení EP a Rady o výrobě, uvádění na trh a používání medikovaných krmiv a o zrušení směrnice Rady 90/167/EHS. (U obou předpisů poběží od ledna 2019 přechodné období, v jehož rámci je nutno připravit prováděcí legislativu, konkrétně se jedná o 18 implementovaných a 8 delegovaných aktů. Na přípravě se budou podílet, stejně jako v případě obou základních předpisů, kolegové z ÚSKVBL).

Prosazování zájmů na úrovni jednotlivého členského státu je vždy obtížné, a proto se SVS snaží dlouhodobě zajistit názorovou podporu a spolupráci dalších členských států. Pozitivním příkladem je tak i seskupení „Hlavních veterinárních úředníků střeoevropské oblasti“ (CE CVO), jehož je SVS členem. Cílem této pracovní skupiny je předjednání a následně lepší prosazování společných názorů na unijní

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

úrovni. V roce 2018 bylo pořadatelem tohoto zasedání Bulharsko. Na programu byla zejména velmi aktuální problematika afrického moru prasat u černé zvěře i u domácích prasat v ČR EU. Dále byla diskutována další podnětná témata jako například „obchod s třetími zeměmi a zabezpečení pohody zvířat při dlouhotrvajících přepravách“, což se v loňském obzvláště extrémně horkém létě stalo ožehavým a opětovně přetřásaným a řešeným tématem a „obchod se štěňaty a návrhy na legislativu proti podvodným praktikám při něm“.

SVS v Praze 5. 11. 2018 uspořádala jedno ze zasedání pracovní podskupiny zaměřené na animal welfare koní spadající pod animal welfare platformu. Cílem jednání bylo za účasti zástupců EK, ČR i nevládních organizací připravit doporučení pro oblast pohody zvířat cílené na majitele, chovatele či trenéry koní.

SVS rovněž prováděla stálý monitoring veterinární evropské legislativy, včetně jejího posouzení a případné transpozice a implementace jednotlivých právních norem EU.

Počty přijatých gescí za poslední 2 roky

Rok	Směrnice	Nařízení	Rozhodnutí
2017	0	35	74
2018	1	25	76

Co se týká příslušné legislativy EU, má SVS ve své gesci k 31. 12. 2018 celkem 396 platných nařízení, 809 platných rozhodnutí a 69 platných směrnic. SVS se rovněž podílí na významném počtu předpisů jako spolugestor. Počty přijatých gescí k předpisům EU ukazují stabilní trend – řešení veterinární problematiky pomocí přímo použitelných předpisů - nařízení, oproti dříve používanému právnímu nástroji – směrnicím, které nejsou přímo použitelné a jsou těmito nařízeními nahrazovány. Vyšší počet přijatých rozhodnutí v roce 2018 je dán aktuální nákazovou situací v EU (zejména vysoce patogenní influenza ptáků a AMP).

Pracovníci SVS se i v roce 2018 aktivně zapojovali do školícího programu „Better Training for Safer Food“ (BTSF), který je financovaný Evropskou komisí a je určen pro zaměstnance provádějící úřední kontroly potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin. Cílem tohoto školícího programu je v souladu s nařízením 882/2004 harmonizace provádění kontrol v členských státech. V rámci tohoto programu bylo v roce 2018 pracovníky SVS absolvováno celkem 32 prezenčních a 35 e-learningových kurzů.

Vývozy z ČR do třetích zemí

Pro vývoz veterinárního zboží do třetích zemí (tzn. do zemí mimo EU) musí být splněny veterinární podmínky, které si stanovuje konkrétní země dovozu. Na základě příslušných veterinárních podmínek pro konkrétní komoditu a konkrétní zemi dovozu je vytvořeno zvláštní veterinární osvědčení, tzv. certifikát,

který před vývozem každé zásilky vydává a potvrzuje po provedené veterinární kontrole úřední veterinární lékař SVS.

V roce 2018 bylo průměrně každý měsíc SVS vydáno a potvrzeno 830 veterinárních osvědčení (VO) pro vývoz zásilek veterinárního zboží do třetích zemí.

Počet zásilek veterinárního zboží odeslaných v roce 2018 do třetích zemí			
Kraj	Živá zvířata	Živ. produkty	Celkem
Praha	0	15	15
Jihomoravský	400	1 216	1 616
Jihočeský	288	2 188	2 476
Pardubický	545	265	810
Královehradecký	42	138	180
Vysočina	453	213	666
Karlovarský	0	120	120
Liberecký	66	507	573
Olomoucký	15	542	557
Plzeňský	4	705	709
Středočeský	172	1 459	1 631
Moravskoslezský	118	132	250
Ústecký	22	9	31
Zlínský	14	224	238
Celkem	2 229	7 733	9 962

Počet zásilek za uplynulý rok byl obdobný jako v roce předchozím. V roce 2017 se vyvezlo 10 173 zásilek a v roce 2018 to bylo 9 962, což je jen nepatrný pokles o 211 zásilek. Zajímavější je rozdělení jednotlivých vývozů mezi živočišné produkty a živá zvířata, kdy v roce 2017 se vyvezlo o 1 072 zásilek živých zvířat více než v roce 2018 a u živočišných produktů byl trend opačný a vyvezlo se o 861 méně zásilek.

Vývozy jsou porovnávány pro větší přehlednost v počtech zásilek. Celkově se však vyvezlo 113 570 223 kusů zvířat a 102 925 tun živočišných produktů v roce 2018. V roce 2017 vývoz činil 121 929 399 kusů živých zvířat a 82 974 tun živočišných produktů.

Pokud s tím země dovozu souhlasí, může si na základě stanovených podmínek vytvořit VO přímo vývozce. Řada zemí však vyžaduje, aby zásilku doprovázelo VO bilaterálně schválené na úrovni kompetentních autorit. Taková VO jsou oficiálně dojednaná mezi SVS a příslušnou autoritou země dovozu. Nesou hlavičku SVS a státní znak, jejich vzory jsou zveřejněny na internetových stránkách SVS a jsou k dispozici všem zájemcům o vývoz.

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

V roce 2018 bylo SVS nově vyjednáno nebo aktualizováno 18 VO pro vývoz do třetích zemí a dalších 13 se jich řeší.

Veterinární osvědčení nově vyjednaná nebo aktualizovaná v roce 2018	
Třetí země dovozu	Komodita
Bosna a Hercegovina	Sperma býků
	Koně
Ekvádor	Dikobraz
	Lemur
Izrael	Ptáci v zájmovém chovu
	Náhražky mléka/mléčné výrobky k výživě zvířat 1
	Náhražky mléka/mléčné výrobky k výživě zvířat 2
	Sperma skotu
JAR	Sperma býků
	Embrya skotu
	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
Korea	Mléko a mléčné výrobky
Srbsko	Holubi na soutěže a výstavy
	Holubi
	Krmiva obsahující složky živočišného původu
	Jelenovití
Ukrajina	ZOO zvířata
	Hotová krmiva pro zvířata v zájmovém chovu

Některá VO jsou vyjednávána jménem členských států EU přímo EK. V takovém případě jsou členské státy žádány o připomínky k projednávaným osvědčením. V roce 2018 byla SVS požádána o odborné stanovisko k 8 návrhům VO na vývoz veterinárních komodit na Ukrajinu a do Mexika.

Při vývozu do Ruské federace, Běloruska, Kazachstánu a Arménie doprovází zásilky VO tištěná na ceninovém papíře s ochrannými prvky (VOCP). Jejich vydávání podléhá zvláštnímu režimu – jejich tisk, distribuce i evidence je zajišťována centrálně SVS. Ke konci roku 2018 měla SVS k dispozici VOCP pro cca 31 různých komodit.

Na základě žádostí vývozců vedla SVS v roce 2018 jednání s příslušnými autoritami třetích zemí ohledně veterinárních podmínek a možností vývozu pro dalších 14 komodit.

Vývoz veterinárních komodit je v některých případech podmíněn také registrací konkrétního podniku u příslušné autority země dovozu. SVS v roce 2018 zajistila dodatečnou registraci dalším pěti českým

mlékárnám pro vývoz jejich výrobků do Koreje u příslušných korejských úřadů. Dále bylo prostřednictvím SVS schváleno 14 mlékáren pro vývoz do Brazílie.

Některé třetí země vyžadují pro umožnění dovozu veterinárních komodit na své území komplexní schvalovací proceduru, která zpravidla zahrnuje několik dílčích kroků (vyplnění většinou obsáhlého dotazníku pro posouzení dozorové činnosti v zemi původu, inspekci na místě provedenou zástupci kompetentní autority dovozní země a teprve v případě kladného posouzení předchozích kroků vyjednání vlastních podmínek VO). I v roce 2018 zajišťovala SVS dílčí kroky ve schvalovacích procedurách pro otevření dalších trhů pro české producenty. V této souvislosti bylo vypracováno 14 dotazníků k nejrůznějším komoditám, z nichž nejvíce dominovaly dotazníky týkající se násadových vajec a jednodenních kuřat.

Navíc ČR přijala 6 inspektorských misí, při nichž byla hodnocena úroveň veterinárního dozoru v ČR zahraničními veterinárními experty s dobrým výsledkem.

Vyplněné dotazníky za rok 2018

Třetí země dovozu	Komodita
Čína	Premixy a krmná aditiva
	Koně
	Krmné směsi s mléčnou složkou
Guatemala	Násadová vejce a jednodenní kuřata
Honduras	Násadová vejce a jednodenní kuřata
Salvador	Násadová vejce a jednodenní kuřata
Nikaragua	Násadová vejce a jednodenní kuřata
Belize	Násadová vejce a jednodenní kuřata
Hong-Kong	Vepřové maso a výrobky s vepřovým masem
Izrael	Skot
Korea	Mléko a mléčné výrobky – doplňkový dotazník pro korejský audit
Malajsie	Drůbež a drůbeží produkty
Thaiwan	Dotazník pro uznání ČR jako země prosté aviární influenzy
Turecko	Hovězí maso

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

Audity uskutečněné v roce 2018	
Třetí země dovozu	Účel
Korea	Mléko a mléč. výrobky – schválení ČR
	Mléko a mléč. výrobky – schválení mlékáren
	Seznámení se s opatřeními v boji s africkým morem prasat
Brazílie	Mléko a mléč. výrobky – schválení mlékáren
Rusko/Bělorusko	Seznámení se s opatřeními v boji s africkým morem prasat
Kuba	Mléko a mléč. výrobky, maso a masné vyr. a 1D kuřata a násadová vejce

Dovozy do ČR ze třetích zemí

SVS na základě žádosti dovozců zvířat a živočišných produktů, pro jejichž dovoz nebyly podmínky harmonizovány legislativou EU, stanovila za rok 2018 veterinární podmínky pro celkem 402 dovozů ze třetích zemí do ČR. Ve 223 případech se jednalo o veterinární podmínky pro dovoz zvířat, zbývající část, tedy 179, tvořily veterinární podmínky pro dovoz živočišných produktů.

Přehled stanovených veterinárních podmínek za rok 2018

Živočišné produkty	
Výzkumné a diagnostické vzorky	161
Sperma	5
Ostatní	13
Celkem	179

Zvířata	
Plazi, obojživelníci, bezobratlí	149
Štěňata a kořata	9
Hlodavci, hmyzožravci, vačnatci, letouni a ježury	13
Laboratorní zvířata	13
ZOO ptáci	16
Šelmy	20
Primáti	3
Celkem	223

Celkem stanovených podmínek	402
-----------------------------	-----

V případě živočišných produktů se většina stanovených podmínek vztahovala k dovozu výzkumných a diagnostických vzorků, které zahrnují především vzorky produktů živočišného původu určené k diagnostickým účelům v laboratořích schválených pro tyto účely, a také studijní materiál k výzkumným účelům, jež dovážejí zejména české vysoké školy či jiná pracoviště.

Pokud jde o zvířata, většinu stanovených podmínek tvořily veterinární podmínky pro dovoz plazů, obojživelníků a bezobratlých živočichů.

Z hlediska destinací, z nichž jsou do ČR neharmonizovaná zvířata a také živočišné produkty nejčastěji dováženy, zaujímá první příčku USA. Obecně se však dá říci, že k nám jsou veterinární komodity dováženy prakticky z celého světa, včetně mnoha afrických a asijských zemí.

Stanovení veterinárních podmínek pro dovoz obnáší důkladnou analýzu nálezové situace v zemi původu a zvážení všech rizik, aby dovozem nedošlo k zavlečení původců nálezů zvířat či původců onemocnění přenosných ze zvířat na lidi nebo k importu zdravotně závadných krmiv a potravin.

V závislosti na druhu obdržných žádostí o dovoz neharmonizovaných komodit bylo v roce 2018 nově vytvořených 10 veterinárních osvědčení pro dovoz zvířat a živočišných produktů.

Veterinární osvědčení pro dovoz komodit, pro něž byly podmínky harmonizovány na úrovni celé EU, vycházejí v Úředním věstníku jako součást právních předpisů. Veškerá osvědčení jsou spolu s dalšími informacemi přehledně prezentována na internetových stránkách SVS, v dvojjazyčné, příp. trojjazyčné verzi, s formulářovými poli k vepsání údajů.

Na internetových stránkách jsou dostupné i další informace týkající se dovozu a vývozu veterinárního zboží, které musí být a v roce 2018 i byly pravidelně aktualizovány.

SVS dále provádí kontroly činnosti úředních veterinárních lékařů Pohraniční veterinární stanice Praha-Ruzyně (PVS Praha-Ruzyně). Činnost PVS Praha-Ruzyně v roce 2018 byla ověřena dvěma kontrolami, během kterých nebyla zjištěna žádná závažná pochybení při provádění vstupních veterinárních kontrol.

V roce 2018 bylo na PVS Praha-Ruzyně podrobena kontrole celkem 793 zásilek. Více než dvě třetiny, konkrétně 586 zásilek, tvořily zásilky zvířat, z nichž žádná nebyla odmítnuta. Produkty živočišného původu se na celkovém objemu podílely 207 zásilkami, přičemž 28 bylo odmítnuto.

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

Přehled veterinárně odbavených zásilek na PVS Praha-Ruzyně za rok 2018

	Celkový počet došlých zásilek	Zamítnuté	Laboratorně vyšetřeno	Tranzit
Produkty	207	28	4	0
Zvířata	586	0	0	0
Celkem	793	28	4	0

Nejčastěji dováženými zvířaty vstupujícími do EU přes Prahu jsou dlouhodobě akvarijní rybičky a terarijní zvířata. Z produktů živočišného původu pro lidskou spotřebu se v loňském roce dovezly zejména zpracované živočišné bílkoviny k lidské spotřebě, produkty rybolovu, skopová střeva a směsné produkty, z vedlejších živočišných produktů zase krmiva pro zvířata v zájmovém chovu, sperma skotu a krevní produkty určené k technickému využití.

V souladu s plánem kontroly, který stanovuje parametry, podle nichž mají být v rámci běžného monitoringu provedeny analýzy úředních vzorků z dovážených zásilek, odebrala PVS Praha-Ruzyně v roce 2018 vzorky k laboratornímu vyšetření ze 4 zásilek.

Přehled laboratorně vyšetřených zásilek produktů na PVS Praha-Ruzyně v roce 2018

Pořadové číslo zásilky	Země původu	Popis vzorků	Typ vyšetření	Výsledek
1.	Pákistán	střeva skopová	nitrofurany	negativní
2.	Čína	střeva skopová	nitrofurany	negativní
3.	Kanada	přípravky používané k výživě zvířat	Salmonella, Enterobacteriaceae	negativní
4.	Čína	přípravky používané k výživě zvířat	Salmonella, Enterobacteriaceae	negativní

Všechny testované zásilky vyhověly stanoveným parametrům.

Úvod

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS SVS (dále také jako odbor IAK) je organizačně členěn do dvou oddělení, oddělení interního auditu a oddělení kontroly. Svoji činnost vykonává na základě ročních programů či plánů činnosti schválených ústředním ředitelem SVS.

Oddělení interního auditu provádí

a) interní audit v oblasti systému úředních kontrol v souladu s nařízením Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

Cílem a účelem interních auditů systému úředních kontrol je ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i vnitřními normativními dokumenty a vnitřními pokyny Státní veterinární správy, ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny účinně, zda jsou prováděny v souladu s jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol a zda je nastavený systém úředních kontrol vhodný k dosažení cílů příslušných právních předpisů. Interní audit systému úředních kontrol sledují efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných KVS SVS, MěVS v Praze SVS a ÚSKVBL.

b) interní audit v oblasti finanční v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a s prováděcí vyhláškou č. 416/2001 k tomuto zákonu.

Cílem a účelem interních finančních auditů je ověřovat účinnost vnitřního kontrolního systému SVS z hlediska nastavení a přiměřenosti řídicích a kontrolních mechanismů v souladu s uvedenými právními předpisy a vnitřními dokumenty SVS. Interní finanční audit přezkoumávají a vyhodnocují operace a vnitřní kontrolní systém SVS a vyhodnocují, zda jsou v prostředí SVS dodržovány příslušné právní předpisy a vnitřní dokumenty SVS, zda rizika vztahující se k činnosti SVS jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění, zda zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

c) interní audit v oblasti systému managementu kvality podle normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“.

Cílem a účelem interních auditů systému managementu kvality je ověřovat shodu v uplatňovaném systému managementu kvality na ÚVS SVS, KVS SVS a MěVS v Praze SVS s požadavky citované normy a ověřovat shodu mezi dokumentací systému a prováděnou činností.

d) oddělení interního auditu dále koordinuje činnosti uvnitř SVS související s vedením, udržováním, monitorováním, hodnocením a neustálým zlepšováním **procesů systému managementu kvality** v souladu s požadavky normy ISO 9001, monitoruje dosahování strategických cílů na úseku managementu kvality

při výkonu státní správy v oblasti veterinární péče na území ČR vymezených v Politice kvality SVS, sleduje uplatňování **Politiky kvality SVS**.

e) pečuje o řízenou dokumentaci SVS.

Oddělení kontroly provádí

a) komplexní interní kontroly v rámci SVS a kontroly SVÚ, při kterých se řídí platnými právními předpisy. Kontroly jsou zaměřeny jednak do oblasti ekonomické – finanční, jednak do oblasti odborné – veterinární. Kontroly v oblasti ekonomické – finanční jsou zaměřeny na ověření postupů hospodárnosti při nakládání s prostředky státního rozpočtu, na formální náležitosti příslušných dokladů, na vyplácení cestovních náhrad, na věcnou správnost v oblasti evidence majetku, personálních a platových náležitostí. Kontroly v oblasti odborné veterinární činnosti jsou zaměřeny na výkon a organizaci dozorové činnosti, úroveň a vedení příslušné dokumentace.

b) monitoring provádění externích kontrol a výsledků externích kontrol SVS, důležitou a nepominutelnou součástí je rovněž kontrola účinnosti nápravných opatření k nedostatkům zjištěným při externích kontrolách SVS.

c) kontroly plnění nápravných opatření, které mají za cíl odstranit nedostatky zjištěné při vnitřní kontrolní činnosti.

d) vyřizuje a řeší podněty a stížnosti občanů.

Vyhodnocení činnosti odboru IAK za rok 2018

1. Interní audity systému úředních kontrol

Na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat uskutečnil odbor interního auditu a kontroly v roce 2018 celkem 27 auditů na 11 KVS.

2. Interní finanční audity

Na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uskutečnil odbor IAK v roce 2018 celkem 10 interních finančních auditů.

3. Systém managementu kvality, interní audity systému managementu kvality a analýza plnění Politiky kvality SVS

Na základě normy ČSN EN ISO 9001 „Systémy managementu kvality – Požadavky“ uskutečnil odbor IAK v roce 2018 celkem 8 interních auditů systému managementu kvality SVS s cílem potvrdit shodu s požadavky uvedené normy. Audity byly provedeny jak na ÚVS SVS, tak na KVS.

Analýza plnění Politiky kvality SVS

SVS v roce 2018 prokázala funkčnost a účinnost uplatňovaného systému managementu kvality při 2. dohledovém externím auditu SVS a potvrdila trvalou schopnost organizace plnit požadavky systémové normy ČSN EN ISO 9001 v souladu se svojí politikou a svými cíli.

4. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost odboru IAK v roce 2018 zahrnovala celkem 21 interních kontrol. 18 kontrol bylo plánovaných a 3 kontroly mimořádné. Z celkového počtu 18 plánovaných kontrol bylo provedeno 14 kontrol na jednotlivých KVS a MěVS, 3 kontroly byly provedeny na ÚVS SVS, 1 kontrola na SVÚ.

Kromě plánovaných kontrol odbor IAK v roce 2018 provedl 3 mimořádné kontroly na základě požadavku ústředního ředitele SVS. Cílené zaměření mimořádných kontrol bylo na KVSZ tématika AMP, na KVSB přezkoumání historie úředních kontrol v chovu prasat a na KVSU oblast účetnictví, cestovních příkazů a zahraničních služebních cest.

5. Stížnosti

V roce 2018 řešil odbor IAK celkem 40 stížností, v 75 % případů se jednalo o nedůvodné stížnosti. 4 stížnosti byly vyhodnoceny jako důvodné, 30 stížností bylo vyhodnoceno jako nedůvodných, 6 stížností bylo postoupeno. Nejvíce stížností bylo v rámci SVS prošetřováno v Královéhradeckém kraji (18 %) a Středočeském kraji (15 %). **Oproti roku 2017 se jedná o 43% nárůst počtu řešených stížností.**

6. Protikorupční program SVS

V roce 2018 odbor IAK řídil a koordinoval splnění všech povinností vyplývajících z Interního protikorupčního programu SVS v rámci celé SVS. Souhrnná zpráva o plnění povinností vyplývajících z Interního protikorupčního programu SVS je zpracovávána samostatně, aktuálně v souladu s Rezortním interním protikorupčním programem Ministerstva zemědělství z 30. 6. 2018 ve dvouletém cyklu.

7. Externí audity

V roce 2018 byla SVS podrobena 3 rozsáhlým externím auditům, které se přímo týkaly činností a kompetencí odboru IAK ÚVS SVS.

V červnu r. 2018 proběhl 2. dohledový audit společnosti SGS Czech Republic, s. r. o., zaměřený na systém managementu kvality uplatňovaný v prostředí SVS, zejména na shodu systému managementu kvality s kritérii aktuální normy ČSN EN ISO 9001:2015. Závěry auditu potvrdily shodu systému managementu kvality s požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2015, Státní veterinární správě byl udělen certifikát ISO 9001:2015 s platností do 27. 11. 2019.

V listopadu r. 2018 proběhl nezávislý audit společnosti Česká společnost pro jakost, z.s., zaměřený na nezávislé přezkoumání procesu interního auditu systému úředních kontrol. Závěry z auditu potvrdily, že interní audity systému úředních kontrol jsou prováděny nestranně, nezávisle, transparentně a efektivně a že interní audity systému úředních kontrol plní své cíle a poskytují objektivní výstupy.

V listopadu r. 2018 proběhl general follow-up audit EK, DG SANTE, jehož jedna část byla zaměřena na národní systémy auditů aplikované v členských státech EU; v prostředí SVS tedy konkrétně zaměřena na ověření plnění nápravných opatření a akčního plánu v oblasti auditů systému úředních kontrol. Závěry auditu potvrdily, že nápravná opatření v oblasti auditů systému úředních kontrol byla splněna.

8. Mezinárodní činnost – pracovní skupina EK pro národní systémy auditů

Ke shora uvedenému výčtu činností odbor IAK v kalendářním roce 2018 aktivně pokračoval v mezinárodní spolupráci na úrovni EU účastí na jednáních pracovní skupiny EK pro národní systémy auditů.

Poskytování informací podle zákona č. 106/199 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění za rok 2018

KVS SVS pro kraj	Počet žádostí/	Počet odmítnutí	Počet odvolání	Opis rozsudků	Výčet licencí	Počet stížností	Další informace
	§ 18/1 a)		§ 18/1 b)	§ 18/1 c)	§ 18/1 d)	§ 18/1 e)	§ 18/1 f)
Jihočeský	10	2					
Jihomoravský	6	3					
Karlovarský	10	1					
Královéhradecký	5	1				1	
Liberecký	4						
Moravskoslezský	8	1					
Olomoucký	10	3					
Pardubický	7	3				2	
Plzeňský	9					1	
Praha	8						
Středočeský	5	4				1	
Ústecký	6						
Vysočina	7	1					
Zlínský	9	1				1	
ÚVS SVS	12						

Stručné hodnocení tvorby příjmů

V oblasti daňových příjmů činil výběr správních poplatků na účet částku 2,52 mil. Kč, oproti minulému období došlo k mírnému nárůstu ve výši 2,34 %. Plnění rozpočtu u nedaňových a kapitálových příjmů vybraných na účet činilo v celkovém objemu 144,29 mil. Kč. V porovnání s rokem 2017 se jedná o mírný 3% nárůst. Přijaté transfery od Evropské komise související s náhradou výdajů za veterinární opatření byly ve výši 60,99 mil. Kč. V detailnějším členění došlo oproti minulému období k mírnému snížení v příjmech za veterinární prohlídky masa a jatečných zvířat v částce 4,52 mil. Kč, naopak u pokut vybraných na účet došlo k mírnému nárůstu o 3,57 mil. Kč.

V roce 2018 bylo na pokutách vybráno na příjmový účet SVS celkem 17,74 mil. Kč. Objem pohledávek za udělené pokuty předané v rámci dělené správy k vymáhání na celní úřady činil částku 8,98 mil. Kč.

Stručné hodnocení výdajů

Celkové výdaje SVS za rok 2018 byly dle souhrnných ukazatelů v objemu 1 101,35 mil. Kč. Z toho výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci ve výši 595,43 mil. Kč, povinné pojistné placené zaměstnavatelem 202,02 mil. Kč, příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb 11,88 mil. Kč a účelové a ostatní běžné výdaje v částce 267,52 mil. Kč. Kapitálové výdaje na investice tvořily částku 24,49 mil. Kč.

Skutečný průměrný přepočtený počet zaměstnanců SVS v roce 2018 dosáhl počtu 1 275. Z toho 45 zaměstnanců na pracovních místech a 1 230 zaměstnanců na místech služebních.

Skutečný průměrný měsíční plat v roce 2018 představoval částku ve výši 38 824 Kč.

Projekt Máme rádi zvířata

V roce 2018 pokračoval svým druhým ročníkem projekt „Máme rádi zvířata“ určený předškolním dětem. V průběhu září a října proběhlo ve 302 mateřských školách po celé ČR 320 přednášek, během kterých bylo „proškolen“ 7 628 dětí. V rámci projektu děti z mateřských školek získaly od úředních veterinárních lékařů zábavnou a hravou formou informace o domácích i volně žijících zvířatech a rovněž o zásadách správného chování k živým tvorům a zodpovědné péči o ně. Celou akci zajišťovali vlastními silami pracovníci SVS. O tento vzdělávací program je ze strany školek stále velký zájem. S finanční podporou MZe bude projekt pokračovat i v roce 2019.

**Státní
veterinární
správa**

WWW.SVSCR.CZ